

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. I. Refertur propositio damnata, & præmittuntur aliqua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

fa propria, vel dic, id sibi esse specialiter prohibitum, ne propter proprium commodum erret in re, quæ non pertinet solum ad ipsum, sed etiam ad Successores. Deinde, quando ipse Episcopus permutat cum alio Beneficium aliquod, certum est, quod non valet approbatio ipsius, sed quod requiritur approbatio sui Superioris; quia ea permutatio, & pactio ibi contenta respicit commodum Episcopi, & est in causa propria. Nos enim fatemur, non posse Episcopum in causa propria inire pactum circa ea, quæ sunt spiritualibus annexa. Quando autem dat Beneficium Clerico sub conditione, quod renunciet alterum, cum id faciat pro bono regimine Ecclesiæ, & pro observatione iustitiæ distributiæ quam iniungunt Sacri Canones, non exercet potestatem in se ipsum, neque in causa propria, sed in causa utilitatis Ecclesiæ.

172. Respondens supra ad primam probationem antecedentis, Dixi, *omitto*, quia ea propositio, quod [Episcopus non potest exercere potestatem in se ipsum,] si vniuersaliter, & vt iacet, accipiatur, falsa est. Nam illa, quæ Episcopus potest concedere subditis, potest sibi ipsi concedere, si non sit sibi specialiter prohibitum. Et quidem id posse indirecte, certum est, nempe quando cum omni populo dispensat in aliquibus, v.g. in lege ieiunij, ea dispensatio comprehendit ipsum Episcopum. Deinde etiam est certum, quod Episcopus habet potestatem committendi suo Confessario, vt dispenset secum in ijs, in quibus potest ipse Episcopus dispensare cum suis subditis. Præterea probabilius sententia docet, posse Episcopum dispensare secum directe in ijs omnibus, in quibus potest dispensare cum suis subditis; & sibi ipsi concedere, quod potest subditis, nisi

in materia sibi specialiter interdicta. Quæ omnia tradit, & efficaciter probat cum multis Doctoribus Pater Thomas Sanchez tom. 3. de matrim. lib. 8. disp. 3. Quod autem non possit se ipsum designare ad habendum Beneficium, vel dignitatem, quod, vel quam potest alteri conferre, id est propter specialem prohibitionem capitis final. de institut. vbi dicitur, inter dantem, & recipientem debere esse distinctionem personalem.

173. Hac tamen doctrina non vtor pro responsione eius obiectionis, quia dum dat Episcopus Beneficium Clerico sub conditione, quod renunciet alterum pro bono regimine Ecclesiæ, non exercet potestatem in se ipsum, quantumvis ipse apponat eam conditionem, quia tunc eam potestatem exercet pro bono regimine Ecclesiæ, & non in causa propria, sed potius in causa publica; secus si in eo respiceret aliquod commodum suum temporale.

DISERTAT. XXVIII.

An sit gravis obligatio eligendi digniores ad Beneficia Curam animarum habentia?

CAPVT I.

Refertur propositio damnata, & præmittuntur aliqua.

SUMMARIUM.

Concilium non agit de Beneficijs nullam animarum curam habentibus. num. 2.

Alia sunt, quæ habent immediate curam animarum, & alia, quæ mediate.

diatē. Ad hæc spectat Cardinalatus. num. 3.

Canonicatus in Ecclesia Hispalensi habet mediate Curam animarum. n. 4.

Quæ statuit Concilium circa electionem Episcoporum, intelligenda sunt de electione omninū, qui exercent iurisdictionem quasi Episcopalem. num. 5.

Quinam censeantur digniores num. 6. Beneficia primario instituta sunt pro utilitate Ecclesiæ; secundario autem ut præmia benemeritorum. n. 7.

Circa electionem ad Beneficia mere simplicia, prima sententia docet debere eligi digniorem. num. 8.

Secunda sententia docet, non esse mortale, dare dignis, omisis dignioribus. unum. 9.

1. **P**ropositio 47. ex dānatis sic se habet. *Cum dixit Concilium Tridentinum eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles, ipsi iudicaverint, ad Ecclesiās promoveant. Concilium vel primo videtur per hoc digniores, non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorū, sumpto comparativo pro positivo; vel secundo locutione minus propria ponit digniores, ut excludat indignos, non vero dignos; vel tandem loquitur tertio, quando fit concursus.*

2. Præmitto primo, neque Concilium (sess. 24. de Reform. cap. 1.) neque propositionem damnatam, quæ verba Concilij perperam interpretatur, agere de Beneficijs simplicibus, & nullam animarum Curam habentibus. Nam Concilium expresse agit de Pastoribus Ecclesiarum. Ait enim *Meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem utilius posse facere, quam si bonos PASTORES, & Ecclesiæ gubernande idoneos promoveri studeant; eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi, &c.*

3. Præmitto secundo, alia esse Beneficia, quæ habent immediate Curam animarum, & alia, quæ mediate. Et licet aliqui enumerent Cardinalatum inter Beneficia simplicia, & saltem mediate incumbit Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Cura animarum; cum sint immediatissimi Consilij Pontificis Romani in ordine ad negotia maiora, & specialius pertinentia ad salutem animarum, & bonum regimen totius Ecclesiæ Chatoicæ. Et ideo Concilium Tridentinum in eodem cap. 1. sic decernit: *Ea vero omnia, & singula, quæ de Episcoporum præficatorum vita, etate, doctrina, & ceteris qualitatibus alias in eadem synodo constituta sunt, decernit, eadem etiam in creatione Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiam si Diaconi sint, exigenda.*

4. Eodem modo licet Canonicatus Ecclesiarum Cathedralium computentur ab aliquibus inter Beneficia Curam animarum non habentia; advertendum est, in aliquibus Ecclesijs eiusmodi Canonicatus mediate habere Curam animarum, ut contigit in hac Ecclesia Hispalensi. Nam Capitulum Ecclesiæ Cathedralis gubernat Parochiam Matricis, & tota Cura animarum de facto incumbit præfato Capitulo; assignat enim Curatos octo; hæc enim Parochia est latissima; præterea singulis annis designat unum, sive Canonicum, sive Portionarium, qui præsideat Curatis, & res Parochiæ immediate gubernet. Deinde ei Capitulo subijcitur, ex speciali dispositione Fundatoris confirmata à Romano Pontifice, Cœnobium Sanctimonialium, quod est sub titulo Incarnationis Dominicæ; & ideo Capitulum designat singulis quadriennijs visitatorem ex præfatis Canonicis; ita ut eiusmodi Cœnobium sit exemptum à iurisdictione.

dictione ordinaria. Et hinc fit, hos Canonicatus, & portiones dici non posse Beneficia simplicia, aut Cura animarum carentia.

5. Præmitto tertio, ea, quæ statuit Concilium circa electionem Episcoporum intelligenda esse de electione omnium eorum, qui exercent iurisdictionem quasi Episcopalem, præcipue in toto populo, aut in pluribus populis; quales sunt Abbates iurisdictione spiritali vtentes, Priores, aut Vicarij, qui cum sint nullius diœcesis, Episcopalem tamen exercent iurisdictionem; quales sunt Vicarij, aut Priores aliqui Ordinum Militarium. Et similiter omnes Præpositi, Priores, Guardiani, & Rectores Ordinum Regularium: nam hi omnes exercent iurisdictionem quasi Episcopalem, sed præcipue Generales, & Provinciales; eo quod magna sit sphaera iurisdictionis eorum. Quare eorum electio, proportionem servata, requirit, quod semper digniores præferantur. Et ideò dixit Concilium verbis vniversalibus: *Si bonos PASTORES, & Ecclesia gubernanda idoneos promoveri studeant.*

6. Præmitto quarto, non dici digniores illos, qui Doctores fuerint, aut qui nobiliores, &c. sed illi, qui omnibus bonis dotibus animi, & corporis consideratis, Ecclesiæ vtiliores futuri esse creduntur. Et ita explicuit Tridentinum ibidem, dum dixit: *Quos digniores, & Ecclesia magis vtilis ipsi iudicaverint.* Nam per secundum epithetum explicuit primum. Dignus autem dicitur, qui habet qualitates requisitas ad ministerium. Indignus autem dicitur ille, cui deest aliqua ex qualitatibus ad ministerium iure requisitis.

7. Præmitto quinto, Beneficia Ecclesiastica primario, & principaliter instituta esse in vtilitatem Ecclesiæ, vt hæc habeat idoneos Mi-

nistros; secundario autem, & minus principaliter vt præmia eorū, qui de Ecclesia ob eorum virtutes, & doctrinam benemeriti sunt, & aptiores ad seruiendū Ecclesiæ. Ita communiter Doctores, & præcipue Navarrus, Aragon, Salon, Sotus, & Ledesma, quos refert, & sequitur P. Thomas Sanchez tom. 1. Consilior. lib. 2. cap. 1. dub. num. 2.

8. Præmitto sexto. Circa electionem ad Beneficia simplicia, quæ nullam habent Curam animarum, an eligi debeant digniores, est duplex sententia, & vtraque probabilis. Prima docet, peccare mortaliter electorem, qui non eligit digniorem. Quia cum Beneficia etiam simplicia instituta sint, saltem secundario, vt præmia meritorum, contra iustitiam distributivam operatur, qui ea non distribuit pro meritis. Ita D. Thom. 2. 2. quæst. 63. art. 2., & alijs in locis, Caietanus, Palacios, D. Antoninus, Armilla, Tabiena, Sylvester, Mercatus, Lyra, Rosella, Altisiodorensis, Henricus, Gothfredus, Ledesma, Covarrubias, Rocus, Panormitanus, Lud. Gomez, Adrianus, Ioannes Lupus, Lambertinus Molina iurisperitus, Turrecremata, Olchot, Perez, Gerson, Nieva, Padilla, & Lessius, quos refer P. Thom. Sanchez, vbi supra num. 16.

6. Secunda sententia docet, non esse peccatum mortale, dare Beneficia simplicia dignis, omisis dignioribus. Quia cum finis primarius, ad quem instituta sunt Beneficia, sit vtilitas Ecclesiæ; modicum detrimentum patitur Ecclesia, si ea conferantur dignis, omisis dignioribus. Ita Navarra, Aragon, Salon, Sotus, Navarrus, Gabriel, Angelus, Alensis, & Abulensis, quos refert, & sequitur P. Thomas Sanchez, vbi supra num. 20. & suffragatur Lugo Cardinalis tom. 2. de Iust. disp. 35. sect. 2. num.

num. 11. Et ex his fere omnes dicunt, id esse peccatum veniale; quamvis Navarra dicat, nullum esse peccatum: sicut etiam Diana, part. 2. tract. 1. Miscel. resol. 38. afferens pro sua sententia, præter Navarram, Ledesnam, Gutierrez, & Garciam. Quæ sententia probabilis est, dummodo non intelligatur de illis Beneficijs, quæ inter simplicia adnumerari solent, quæ tamen saltem mediate habent curam animarum, de quibus supra dixi.

Diana.
Navar.
Ledesna.
Gutier.
Garcia

C A P V T II.

An vi huius damnationis certa evadat sententia docens, semper eligendum esse digniorem ad Episcopatum, & Cardinalatum?

SUMMARIVM.

- Autores, qui docuerunt, posse absque culpa gravi eligi dignos, exclusis dignioribus. num. 10.*
- Opposita sententia certa est quoad Cardinales, & Episcopos, & eos, qui habent iurisdictionem quasi Episcopalem. num. 11.*
- Verbum Digniores sumi debet in sua propria significatione. num. 12.*
- Hæc obligatio est iuris naturalis. n. 13.*
- Urgetur argumentum ex Concilio Tridentino. num. 14. & seqq.*
- Quante dotes requirantur ad Episcopatum? num. 15. & seqq.*
- Quid de hoc senserit S. Thomas? n. 17.*
- Quid Bellarminus? num. 18.*
- Uterior probatio ex Apostolo. n. 19.*
- Item ex Concilio Tridentino. num. 20.*

10. **O**pinio fuit aliquorum, non esse obligationem sub reatu culpæ gravis eligere digniorem,

etiam ad Beneficia curam animarum habentia, ex quibus aliqui eam opinionem extendunt ad Episcopatum, præcipue respectu Pontificis eligentis, aut Patroni sæcularis præsentantis. Moderni scriptores, qui has propositiones assumpserunt explicandas, Lumbier, Filguera, & Hozes, citant P. Tamburinum lib. 8. in Decal. tract. 3. cap. 4. de distribut. Benef. num. 5. & revera hæc propositio, ut iacet, reperitur ibidem num. 7. sed num. 11. addit: *Respondeo secundo ad instantiam num. 8. factum, me ingenue fateri, propter hunc Tridentini textum, esse multo probabilis, Episcopatus, & similia maiora Curata Beneficia de quibus solum loquitur Tridentinum, debere dignioribus conferri, nec in praxi aliter esse consulendum.* Sed Tamburinus in priorie parte assertionis secutus est alios Doctores, qui prius docuerunt, posse eligi dignos, exclusis dignioribus, extra casum concursus. Ita Glossa, Rochus, Pedraza, & alij, apud Dianam 2. part. tract. miscell. 1. resol. 41. & Ioannes Pontius in Curs. Theol. disp. 59. quæst. 1. concl. 4. n. 40. Caietanus in sum. verb. *Electio Prælati.* Et esse probabilem ait Accacius de Velasco tom. 1. verb. *Benefic. cios.* resol. 111. num. 7. & Serra. 2. 2. quæst. 63. art. 2. dub. 1. & alij.

Timb.
Figuera.
Hozes.
Tamba

Gloss.
Rochus.
Pedraza.
Diana.
Pontius.
Caiet.
Velasco.
Serra

11. Dico primo. Opposita sententia, quæ docet saltem in Episcopatibus, & Cardinalibus eligendos esse digniores, certa est omnino, vi huius decreti, in quo opposita opinio damnatur, & interdicitur tamquam scandalosa. Et idem dicendum est de omnibus illis, qui habent iurisdictionem quasi Episcopalem, sive sint Abbates, sive Vicarij, aut Priores nullius Diocesis, sive Prælati Regulares, ob identitatem rationis. Et quidem hæc propositio damnata loquitur de eo Decreto Concilij Tridentini, vbi hoc Concilium requirit,

Eccc in